

- Rapport från årsstämman
- Bekvämt att äga bil ihop
  - Vårsalongen
- Vandaliserad konst på Klingners

BOSTADSRÄTTSFÖRENINGEN MASTHUGGET

MASTHUGGS 2-13 *nytt*

*Fasad-
renoveringen
sid: 3-5 och
18-19*

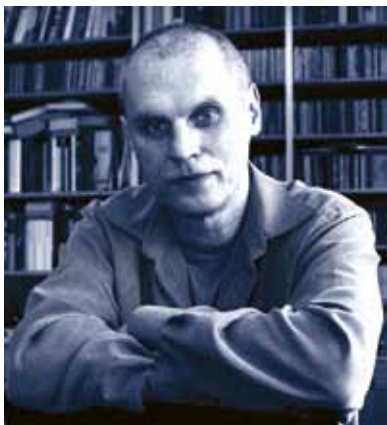

Foto: Anders Ocklind

ÄNTLIGEN KAN JAG cykla till arbetet. Det är ljukt på morgonen och det behövs ingen mössa under hjälmen. Sommaren är här och den där isande kylan långt in på våren är nästan glömd. Det enda som påminner om den är det bruna blåbärsriset vid sommarstugan som fortfarande står kvar som vittne. Men även där får kylan ge vika för de gröna blad som börjar komma.

I Masthugget får fasaderna vika sig för grönskan som reser sig mellan husen. En del av fasaderna syns inte på grund av att de är klädda i skyddsutrustning för att kunna målas.

Styrelsen har haft sitt konstituerande möte och därefter ett första ordinarie möte. Den nya styrelsen kommer att bli de som får vara med om att starta upp den fasadrenovering som kommer att präglade området under ett flertal år framöver. På det första mötet efter sommaren var Alnova inbjudet. Det hade kommit en del frågor kring det system för inglasning av balkonger som styrelsen och förvaltning beslutat om. Alnova är de som levererar detta system. Det var frågor kring inglasning vad gäller ljud och drag mellan glas. Styrelsen fann ingen anledning att känna oro, utan är övertygade om att det system som vi valt fyller de krav som man kan ställa på en bra inglasning. På annan plats i detta nummer av Masthuggsnytt presenteras svar på dessa frågor mer noggrant av förvaltningen.

Ett sådant här stort projekt måste naturligtvis följas upp och vid behov revideras kontinuerligt. Information till medlemmar om när, var, hur renoveringen fortskrider kommer att vara ett viktigt uppdrag för förvaltning och styrelse. Boende på Klostergången 1-5 och 7-13 där renoveringen har startat hade Öppet hus den 23 maj som en del av denna information. På förvaltningskontoret finns en utställning som visar både inglasning och vilka val man har vad gäller markiser.

Vi har också haft en diskussion om hur vi skall gå vidare med gårdsombudsarbetet. Frågan gäller hur föreningen hanterar en situation där förvaltningen skall ta över ansvaret för skötseln av rabatterna utmed husen om någon gård väljer detta. Växtutbudet på en sådan gård måste begränsas och anpassas för att minska skötselbehovet. Den trädgårdsmästare vi har skall framför allt sköta rabatterna utanför gårdsmiljön. Gårdarna skall skötas av fastighets-skötarna.

Ett gårdsombud behöver ju inte bara ha ansvar för växter. Hur skall andra frågor rörande gårdens närmiljö tas tillvara om det inte finns gårdsombud? De gårdsmöten som styrelsen kallat till har varit en del i att diskutera denna fråga direkt med de boende. Dessa möten kommer att fortsätta under hösten.

Styrelsen kommer som vanligt att åka iväg på en tvådagars konferens för att de som är nya i styrelsen skall få möjlighet att sätta sig in i hela föreningens arbete. Det ger också styrelsen möjlighet att fördjupa sig i frågor som den om gårdsombud och medlemsinflytande. Vi kommer naturligtvis också att utvärdera den första etappen av fasadrenoveringen. Vi tackar för förtroendet att få leda föreningen, det kommer att bli ett spännande år. Styrelsen önskar alla medlemmar en lång skön sommar.

Ingemar "Lallon" Albertsson

ORDFÖRANDE

Redaktör och ansvarig utgivare:
Björn Ohlsson

Redaktion: Birgitta Edgren, Anders Ocklind, Sanja Peter, Peter Sahlberg, Inga Sandberg, Sten Zackrisson

Layout: Siri Reuterstrand
Knockout Reportage
e-post: siri@alba.nu

Tryck: Linderoths, Göteborg
e-post: respons@linderoths.se

Kontakt med redaktionen sker via
Björn Ohlsson tel 42 55 16,
e-post: bjorn.hanna@spray.se

Bostadsrättsföreningens styrelse når
du lättast via expeditionen 85 03 00
eller via e-post:
styrelse@adm.brfmasthugget.se

Felanmälan: ring 85 03 10 eller via
formulär på hemsidan.
Hemsida: www.brfmasthugget.se

Semesterstängt:

Förvaltningskontoret är stängt mellan
den 15 och 26 juli.

Felanmälan fungerar som vanligt via
telefon 031-850310 eller föreningens
hemsida www.brfmasthugget.se.

Manusstopp för nr 3 30 augusti

Omslagsfoto framsida: Fasadrenoveringarna pågår nu för fullt.

Baksida: De blå skynkena över husen som renoveras skymmer visserligen sikten, men ibland är de också ett spännande blickfång.
Foton: Thomas Johansson

Förvaltningschefen beklagar bristande information på Klostergången

Det stora fasadprojektet är igång

Nu har föreningens stora fasad- och balkongrenoveringsprojekt börjat röra på sig. De inledande stegen togs i och med att Klostergången 1–5 under slutet av april och hela maj packades in i metallställningar, stegar och skyddsduk. Skyddsåtgärder har gjorts för eventuellt asbestspill vid infästning av fasadplåtarna. Det egentliga renoveringsarbetet är nu i full gång på detta hus. Sedan var det Klostergången 7–13 som gick in i samma process och senare i sommar går det vidare i samma ordning till Vaktmästargången.

Alla i föreningen kommer på olika sätt att bli berörda av arbetena, det ligger i hela projektets natur. Byggställningar med skyddsduk utanför fönstren, ingen vädring av lägenheterna under dagtid när arbetena pågår, byggskrammel från olika arbetsmoment och inte minst oljuden vid klippning och en del bilning av balkongerna. För vissa boende, bland annat på Klostergången 1–5, och 7–13 är också balkongerna oanvändbara under sommaren.

Mot detta faktum står vår förvaltningschefs Kjell Johansson yttrande

”att det inte skall stå några ofärdiga balkonger under byggsemestern i juli, utan att arbetena skall vara avslutade innan dess eller påbörjas därefter” (Masthuggsnytt nr 2/2010).

Utan balkonger i juli

Vi som minns dessa ord från Kjell, vilka givetvis kan uppfattas som en försäkran, har lutat oss mot dem och tackat för att vi i alla fall under juli-veckorna får tillgång till de kära uterummen. Nu blev det inte så och vi fick ingenting veta om varför eller ett beklagande av att det blev så. Det är en informationsmiss. Det enda sättet att råta ut frågetecknen kring detta är givetvis att fråga Kjell själv hur detta kunnat komma sig.

– När artikeln skrevs var vi i ett annat läge och samtliga detaljer i projektet hade långt ifrån tagit form, säger Kjell mitt bland högarna av projektpapper på borden och planscher på väggarna.

– Mycket var oklart och vad gäller just balkongerna diskuterade vi då även möjligheten att låta renovera dem före målningen av fasaderna. Det hade gjort det möjligt att låta balkongerna vara

tillgängliga under byggsemestern. Det hade i och för sig också medfört längre tid för genomförandet. Vid projekteringen blev det tydligt att denna lösning inte längre var aktuell. Vi såg klara fördelar med en samlad entreprenad där samtliga arbetsmoment i projektet ingår i en totalentreprenad, fortsätter Kjell.

Borde ha informerat

– Mot bakgrund av det som jag sa i artikeln så borde vi givetvis ha informerat om det ändrade upplägget. Det är en miss som jag tar på mig och beklagar. Jag har inte haft mitt yttrande i Masthuggsnytt för tre år sedan i färskt minne under det ofta hektiska projektarbetet.

– Boende på Klostergången 1–5 har som första hus fått sen information som inte varit fullständig. Det har vi nämnt för de boende som fått information löpande och med fokus på det som varit mest akut. Detta kommer att rättas till när information går ut till kommande hus, avslutar Kjell.

Ja, så är det nu. Om man inte prompt vill misstolka sakernas tillstånd, så är det fullt möjligt att förstå denna lilla

historia – även om det är en miss. Fast när allt kommer omkring är den egentligen i storleksordningen en fis i vin-den, om vi ser till vädret i stort.

Gnissel och gnöl

Vi vill med denna artikel visa hela renoveringsprojektets enorma omfattning för att på så vis försöka skapa förståelse för den situation vi nu befinner oss i och kanske lindra den oro och osäkerhet som många medlemmar kan känna. Inte minst vill vi motverka en misstro mot styrelse och förvaltning som uppenbarligen finns. I bästa fall är detta bara gnäll och gnöl byggd på okunskap, men ibland har det kunnat ta sig ganska häpnadsväckande uttryck. Vi hoppas alltså att lite kunskap kan hjälpa mot detta, annars ligger felet någon annan stans.

Lyfta blicken

I den nuvarande situationen måste vi lyfta blicken ovanför den egna otrivseln över att i olika grad drabbas av projektets genomförande. Vi måste gå tillbaka några år i projektets historia och syna vad det egentligen handlar om, allt vad det innehåller – hela projektet ofantliga dimensioner.

Det handlar om flera år av olika förarbeten, bland annat studier och besiktningar av våra fastigheter och deras kondition. Det handlar om hela processen i föreningen där medlemmarna på stämmor, extra föreningsmöten och beslut via enkäter har lotsat fram projektet. Ett antal konsulter har anlåtats, framför allt totalentreprenören PSAB som i sin tur har skött upphandlingen av alla underentreprenörer utom Alnova när det gäller balkongfronter och balkonginglasning samt Riviera rörande markiserna. Dessa har föreningen själv tecknat avtal med.

Offerter har hämtats in och vägts. Upphandlingar, förhandlingar och nya förhandlingar, förändringar i omvärlden utanför vår kontroll som försenat processen, nya faktorer att ta ställning till, allt som måste räknas och kalkyleras om. Kort sagt: många har under lång tid burit fram projektet och dess olika delar utförs nu av ett stort antal aktörer. Samtidigt har tiden obönhörligen tickat på.

Med tanke på projektets närmast

monstruösa omfattning är det egentligen underligt att det nu är igång. Det handlar ju inte om en och annan fastighet – det rör sig om 20 huskroppar, befolkningsmässigt och till ytan nästan en mindre stadsdel.

Många skall gå i takt

Alla entreprenörer måste samordnas, deras möjligheter, tillgänglighet och tidsscheman måste fås att klaffa, deras krav och problem beaktas – allt måste fås att gå i fas och ingen får kliva fel på vägen. Det är många som ska klara av att gå i takt åt ett och samma håll. Och även detta måste ju granskas av föreningen.

Antagligen har en eller annan inblandad trillat mellan fingrarna i denna genomgång. Ja, de är många, men fler kockar behöver inte nödvändigtvis laga en sämre soppa, ibland kan det bli tvärtom. Låta oss smaka när anrättningen är klar och serverad.

I dagsläget räknar man med att projektet skall kunna slutföras under år 2016. Utan att måla fan på någon av husväggarna kan vi nog anta att det i alla fall inte går fortare, erfarenheten säger snarare det motsatta. Men därom får vi veta i sinom tid, nu är vi bara i början.

Panik och ledsnad

När tidsplanerna för renoveringen hos oss på Klostergången 1–5 dök in genom brevlådan måste jag erkänna att vi i vår lilla familj drabbades av en lätt panik. Vi pratade mycket om det. Vi kände oss klämda, vart skall vi ta vägen i sommar, vad ska vi göra av vår ledighet, vi har ju inget lantställe att fly till, inte ens under det utlovade juli kan vi gå ut på balkongen. Och inte heller får vi vädra under dagtid under alla dessa sommarmånader, det kan bli duktigt varmt här vissa sommardagar. Vi blev, kort sagt, ledsna och jag tror vi delar den upplevelsen med fler.

Mot denna förståeliga ledsnad finns bara en bot: insikt och förståelse för att projektet inte bara är gigantiskt till storleken utan också innebär och har inneburit ett oerhört arbete. Givetvis kan insikt och förståelse inte utradera den här ledsnaden. Men förståelsen för det omöjliga i att allt skall kunna klaffa som handen i handsken för var och en

av oss boende, kan bli ledsnadsens sällskap på vägen. Och faktiskt en tröst. Insikten kan ändå göra att vi i stället för ett oformligt och ibland felriktat missnöje, undslipper oss ett mildare ”shit happens” och i det finns ingen plats för något agg.

Och applåder

Tvårt om. Egentligen bör vi ge en applåd till föreningens styrelse och praktiskt ansvariga för projektet som faktiskt har lyckats ro hela denna koloss i hamn – också med alla krav vad gäller miljö och arbetsrätt som den står fast vid.

För en gammal fackföreningsstridist som undertecknad är de arbetsrättsliga frågorna av största vikt: de arbetare som hyrs in för att utföra projektets alla sysslor måste göra detta på avtalsmässigt korrekta grunder. Enligt PSAB:s platschef Josef Magnusson är detta solklart vad gäller de polska ställningsbyggarna, som nu varit i arbete ett par månader, och vi utgår ifrån att det gäller även annan inhyrd arbetskraft.

Information och utställning

Under sommaren anordnas för oss boende ett antal träffar med förvaltningen, PSAB och olika entreprenörer för information och frågor om arbetena. Dessa träffar kommer att följa arbetenas gång från gård till gård och där kan vi också titta på modeller som visar hur balkongfronter och inglasning kommer att se ut, vilka möjligheter som finns till markiser och eventuella golvbeläggningar. Information om tidpunkt för dessa möten kommer fortlöpande genom våra brevvinkast.

Som tysta spöken mitt bland projektets alla arbetsmoment pågår samtidigt renovering av hissar och ventilation, installation av det nya låssystemet i området där nycklar kommer att ersättas med så kallade tags. Säkerligen är det fler saker som pågår utan att de märks särskilt mycket.

Vi känner igen det, här är alltid någonting på gång, vi bor i en förening som lever och det skall vi f-n i mig vara glada över.

TEXT: PETER SAHLBERG
FOTO: STEN ZACHRISSON

Wojtek Trabku, arbetsledare på Xervon AB.

Josef Magnusson, platschef på PSAB

Gigantiskt pussel

Ställningsbygget på Klostergången talar sitt tydliga språk. Fasadrenoveringen har inletts. För att få allt detta material på plats, krävs god logistik och en kunskap om att ta rätt delar.

PSAB har huvudansvaret för renoveringen. Arbetena omfattar målning och renovering av fasader och murar, renovering av balkonger med byte av räcken och fronter, byte och renovering av entrépartier samt tillgänglighetsförbättrande åtgärder vid entrétrappor. För att allt skall gå smidigt och för att inga olyckor skall ske måste det vara säkert och tryggt att arbeta med detta.

Rutinerade byggare

Företaget Xervon AB, som är Skandinaviens största ställningsserviceföretag och är ett helägt dotterbolag till Xervon GmbH, är leverantör av byggställningarna och ansvarar även

för ställningsbygget. De har en depå i Göteborg, vilket gör att man på dagen kan få material på plats.

– Ställningsbyggarna är rutinerade och kan sina saker mycket bra, säger Josef Magnusson, som är platschef på PSAB. Den 17 april började bygget, vilket då kan sägas vara startdatum för den stora renoveringen.

Stort ansvar

– Förankringarna är viktiga och är beroende av vilket material som fasaderna består av. Vi fäster en plastplugg mot betongbjälklaget och med hjälp av denna krokas man fast ställningen in i betongen. Och vi jobbar i alla väder, poängterar Josef.

Arbetet är inget för höjdrädda människor. Det innebär även stort ansvar för den som själv arbetar med ställningsbygget och för andra. Hela arbetet är som att lägga ett gigantiskt pussel. För att säkra ställningen vid garageutfarterna var man tvungen att ställa dit betonggrisar, som skydd vid kritiska platser.

Ställningsbygge och allt annat arbete kommer att påverka vardagen på olika sätt. För att det skall fungera bra får vi ha tålamod, då området så småningom kommer att bli som nytt.

TEXT OCH FOTO: STEN ZACKRISSON

Erik Nilsson på Vaktmästargången firade 100-årig födelsedag hemma i sin trea den 24 april.

Fru Ingrid, hitresta dottern Karin och mågen Henry samt hjälpsamma grannar gjorde kalaset möjligt.

Länge leve hundraåringen!

ERIK FICK SITTA STILLA i fätöljen och ta emot alla gratulationer. Det var telegram från kungen och Göteborgs stad, många gåvobrev till Göteborgs Stadsmission och blommor, massor av blommor. Kulturföreningen uppvaktade med en fiol gjord av blommor. Som pensionär började nämligen Erik bygga fioler hemma i köket och lärde sig även att spela folkmusik. Fem vackra instrument pryder bokhyllan.

Vi gäster trakterades med kaffe och hembakta bullar, kakor och tårtor (önskepresenter). Givetvis sjöng vi ”Ja må han leva” och utbringade ett fyrfaldigt leve för jubilaren.

Växte upp på Fjällgatan

Erik är uppvuxen på Fjällgatan i Masthugget. Som yngst i syskonskaran bodde han kvar hemma hos mamma och

sov i kökssoffan. När han var 36 år och hade träffat sin blivande fru flyttade han först till SKF:s tjänstebostad, ett rum och kök, i Örgryte. Sedan blev det en nybyggd tvåa i Kortedala. Som familjefar vidare till hus i Utby. Jobbet fanns sen tidigare på SKF, där han blev kvar till pensionen.

På 1980-talet återvände Erik till en lägenhet i Brf Masthugget, men med en helt annan standard än under uppväxten.

Som pensionär blev Erik föreningsmänniska; aktiv i SKF:s PRO, medlem i Gamla Masthuggspojar och ledamot i bostadsrättsföreningens styrelse.

Ingrid klarar det mesta

Ingrid är ”bara” 88 år och klarar mycket i vardagen. Hon städar, lagar mat och handlar ibland. Annars kommer

varorna hem efter telefonbeställning till hemtjänsten. Erik får även duschhjälp av hemtjänsten.

– Det är skönt att kunna bestämma själv, tycker Ingrid, som vill klara det mesta på egen hand.

Tvätten är inga problem, bara att ta hissen ner och lägga in i tvättmaskinen. Tänk hur Eriks mamma var tvungen att tvätta ute på gården.

Lätt att leva med

Med åren har Erik blivit dement.

– Tidsuppfattningen är borta, han glömmet. Men han hittar här hemma och känner igen mig. Erik är lätt att leva med, avslöjar hans livsbejakande levnadskamrat.

TEXT: BIRGITTA EDGREN

FOTO: ANDERS OCKLIND

”Det är ditt undermedvetna som styr ditt medvetna sinne”

HYPNOS på terrassen

Aydin hjälper människor att få kontakt med sitt inre

Brf Masthugget har fått en ny lokal-hyresgäst på Masthuggsterrassen, där vi haft tomma lokaler under lång tid. Skylten med firmanamnet syns väl.

– Här är utmärkt för oss, säger Aydin Darchini, hypnotisör. Ljust och fräscht, och stort, 80 kvadrat fördelat på tre rum, hall plus förråd. Och nära till Elixia-gymmet, där både jag och administratören Anna Ståhlberg tränar regelbundet.

– Tidigare satt vi i en liten och dyr lokal på Första Långgatan, berättar Anna.

– Vi ville gärna vara kvar i området och efter letande på nätet under ett par månader så fick vi napp.

Förut skötte hon jobbet hemifrån, men det blev trist i längden.

Det undermedvetna

Vad är hypnos? Många, inte minst skribenten, är lite skeptiska när vi hör ordet och associerar lätt till trollkonst. Det är ett starkt och laddat ord.

Aydin förklarar entusiastiskt och seriöst vad det går ut på. Han har en intensiv blick och behaglig röst.

– Jag hjälper människor att få kontakt med sitt inre, det undermedvetna, där vi förvarar känslor och tidigare upplevelser, ibland obehagliga. Det är ditt undermedvetna som styr ditt medvetna sinne.

– För att få kontakt med sitt undermedvetna behöver man gå ner i djup avslappning och avspänning. Då kommer minnen upp till den medvetna nivån och klienten får hjälp med att analysera och förstå vad som hänt. Förståelse leder till förlåtelse.

Vill förändra livet

De som söker hypnos vill förändra sina liv. De kan ha försökt länge med till exempel samtalsterapi, medicin, akupunktur, men inget har hjälpt. Som

en sista utväg chansar de på hypnos, för det känns som inget kan bli sämre. De sökande kan lida av fobi, depression eller ångest. Några vill sluta röka eller snusa.

– Det är ingen ”quick fix”, betonar Aydin, vi behöver träffas fem-sex gånger. När ett problem är löst, kanske ett nytt ploppar upp. Det är både vuxna och barn, minst 8 år, som söker hjälp med hypnos. En del kommer via jobbet.

Vi väljer hela tiden

Aydin betonar att man skall basera sitt system, tänkande och beteende, på verkligheten. Välj bort det du inte kan påverka, till exempel trafikköer och vädret. Slösa inte din energi på det du inte kan göra något åt, menar han. Det låter ju klokt och vettigt på alla sätt, men är inte alltid så lätt att tillämpa.

Hypnos kan ge nya idéer och perspektiv på tillvaron, en medvetenhet och insikt om att vi väljer hela tiden, och hur vi väljer våra roller och tolkningar av verkligheten.

Även på Sahlgrenska

Aydins yrkesval bottnar i ett genuint intresse för människans sinne. Han har utbildning både i Sverige och England. Ämnet heter NLP, neurolingvistisk programmering. Vidareutbildning köper han online och lyssnar på.

Hypnos börjar bli mer erkänt. På nätet finns att läsa om hur hypnos används på Sahlgrenska universitetssjukhuset för att hjälpa patienter med IBS, en magsjukdom. 40 procent av patienterna har blivit bättre.

Aydin har idéer om att senare ordna temakvällar och kurser om hypnos. Han vill visa att verktygen till förändring och till att må bättre i vardagen finns inom oss.

TEXT: BIRGITTA EDGREN
FOTO: ANDERS OCKLIND

Mer än 100 medlemmar på året

Ovanligt många medlemmar kom till årsstämman i Stora salen i Masthuggets hus torsdagen den 25 april. Enligt röstlängden prickades 101 medlemmar av men det var fler närvarande personer än så, eftersom några medföljande fanns på plats samt personal från förvaltningskontoret.

Ordföranden Ingemar Albertsson hälsade mötesdeltagarna välkomna och öppnade mötet. Martin Härnqvist valdes till mötesordförande och Ingvar Ericson till mötessekreterare.

Nästa punkt på dagordningen var att välja protokolljusterare. Efter en stunds total tystnad föreslog någon Maria Forsenius, som också valdes till det ansvarsfulla uppdraget. Att välja rösträknare gick lite snabbare efter ett halvt löfte om att det nog inte skulle vara så betungande med tanke på att endast tre motioner var inlämnade. Fredrik Bergström och Stig Johansson protesterade inte när de blev föreslagna, vilket underlättade för stämman som då kunde välja dem. Med facit i hand kan nämnas att de två herrarna kunde ta det lugnt för det blev ingen rösträkning.

Genomgång av årsredovisningen

Genomgång av styrelsens årsredovisning sköttes växelvis av styrelsens ordförande Ingemar Albertsson och förvaltningschefen Kjell Johansson. Alla medlemskåll hade fått årsredovisningen i brevinkastet i god tid innan mötet. Även om den är fullspäckad med information så dyker det alltid upp frågor i samband med genomgången.

Under verksamhetsåret 2012 genomfördes flera olika projekt. Här kan nämnas hissombyggnad, garagereovering, uppförande av cykelhus på Vaktmästaregången och Mattssonsliden, utbyte av ventilationsaggregat på Andra Långgatan 44–46.

Vattenläcka kostade

Genomgången av resultat- och balansräkning gick snabbt trots att publiken hade möjlighet att ställa frågor. Kanske beror det på att svaren ofta finns att hämta i de noter som nästan alla poster i rörelsens intäkter och kostnader hänvisar till.

Varenda detalj kan dock inte redovisas separat, men om någon undrar över varför det är så stora skillnader i en viss post från ett år till ett annat kan Kjell förklara.

Således fick vi förklaringen till varför kostnaden för vatten och avloppssystem i det löpande underhållet var drygt åttahundra tusen kronor dyrare förra året än året innan. Det berodde på den stora vattenläckan på Masthuggsliden

som knappast kan ha undgått någon som rört sig i området.

Svår balkongfråga

Det som rönt störst intresse hos mötesdeltagarna gällde dock inte det som har varit utan det som komma skall i samband med fasadrenoveringen, särskild balkongerna. En medlem frågade "Kommer utsidan av glaset i balkongfronten att självrengöras? Om inte, hos vem ligger ansvaret för rengöring, lägenhetsinnehavaren eller föreningen?"

På denna fråga hade Kjell inget omedelbart svar, men lovade att ta reda på hur problemet kan lösas om det nu blir ett problem. De befintliga balkongfronterna i plåt har inte behövt rengöras men å andra sidan vet man inte hur det tonade glaset står emot föroreningar.

Den typ av balkongräcken som föreningen valt kallas Free Line. Till den passar inglasningssystemet Nova Line. Leverantör är Alnova Balkongsystem. De som väljer att glasa in balkongen får betala 10 450–35 150 kronor. Att skill-

Modell för ersättning vid ny inglasning

- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 0–3 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 25 % av kostnaden för ny inglasning.
- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 4–6 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 15 % av kostnaden för ny inglasning.
- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 7 år gamla eller äldre ersätter föreningen medlemmen med 10 % av kostnaden för ny inglasning.

s årsstämma

naden kan bli så stor beror på att storleken på balkongerna varierar. Har man redan en inglasning blir priset lägre enligt den ersättningsmodell som årsstämman beslutat. Den finns beskriven i faktarutan på föregående sida.

Samma ersättningsmodell gäller även för markiser om man väljer att montera nya. Märk väl, ersättningarna sker endast i samband med nymontering. Har man haft en inglasad balkong eller markis och väljer att inte låta montera nya så får man ingen ersättning, men man slipper betala för nermonteringen. Föreningen har träffat avtal med Riviera för markiser.

Säkra ställningar

Fasadrenoveringen som innefattar målning, renovering av balkonger och nya entréer hade precis kommit igång på hus nr 16 på Klostergången 9-5. Byggställningarna är på plats och kommer så att vara under några månader. Självfallet innefattar det ett visst obehag för de boende. Balkongen kan inte användas under tiden och utsikten är sig inte lik eftersom byggställningarna är nätklädda.

En medlem undrade hur det är med säkerheten vid byggställningarna de tider arbete inte pågår (helger och nätter) och fick det lugnande svaret att ingången till byggställningen kommer att vara låst och larm skall provas på ställningarna.

Visade bilder

För att lättare åskådliggöra hur husen kommer att se ut när de är färdigrenoverade visade Kjell bilder. De nya entréerna får ekpanel, nya porttelefoner och ny belysning. Balkongerna

kommer att få ett annat utseende med de nya fronterna och träpanelen på insidan kommer att målas i ljus färg. De som väljer markiser får hålla sig till de tre alternativ som finns och som anpassats till gårdarnas färgsättning. För den som vill fördjupa sig i fasadprogrammet kan man gå in på föreningens hemsida www.brfmsthugget.se och klicka på länken Läs om fasad- och balkongprojektet i nedre, högra hörnet på bilden över Masthugget.

Nybyggnation skjuts upp

Igångsättningen av projektet med nybyggnation på Masthuggsterrassen kommer att skjutas upp. De anbud som inkommit anses för höga och därför kommer föreningen att begära in nya offerter.

Det är en process som tar tid, men hellre vänta och få rimliga anbud än att stå med tio nya lägenheter av varierande storlek som kan bli svårsålda om priset är satt så att det ska täcka kostnaderna.

Förhoppningen är att byggstart sker nästa år. Målsättningen är att kostnaden för nyproduktionen skall kunna täckas av grund- och upplåtelseavgifter vid försäljning.

Välbehövlig paus

Det tog knappt två timmar att plöja igenom verksamhetsberättelsen. Innan stämman gick till beslut om fastställande av resultat- och balansräkning, beslut om resultatdisposition och ansvarsfrihet för styrelseledamöterna föreslog Ingemar en tiominuters välbehövlig bensträckare. För kort – ja kanske det, eftersom mötes-

ordföranden Martin var tvungen att ropa in publiken. En något decimerad medlemsskara (cirka en tredjedel försvann i pausen) fortsatte årsmötet med revisorernas berättelse. Den lästes upp av föreningens egen revisor Gunnar Eriksson. Han avslutade med att tillstyrka att föreningsstämman disponerar vinstmedlen enligt förslaget i förvaltningsberättelsen, nämligen att 25 138 016 kronor överföres till ny räkning samt att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret. Dessa punkter på dagordningen godkändes enhälligt.

Ledamöter och arvoden

De närmaste punkterna härefter handlade om val av förtroendevalda och då fick Anders Lundqvist i valberedningen framföra förslag om hur många leda-

möter och suppleanter det skall vara i styrelsen, vilket arvode de skall ha, om stämman skall utse styrelseordförande (och i förekommande fall välja den), val av styrelseledamöter och suppleanter och till sist val av revisorer och revisorssuppleanter. Allt som valberedningen föreslog godtogs utan diskussion av stämman.

Således blir antalet ordinarie ledamöter sju och antalet suppleanter tre. Arvoden höjs med 4 procent rakt över i enlighet med 2012 års löneutveckling. Det innebär att ordföranden får 36 029 kronor, vice ordförande 21 617 kronor, sekreterare 24 020 kronor, ledamot 18 014 kronor, suppleant 14 412 kronor, revisor 14 412 kronor, revisorssuppleant 9 007 kronor, valberedare 6 005 kronor, förlorad arbetsförtjänst/timme 210 kronor. Fullt arvode utgår endast vid närvaro på minst 70 procent av styrelsemötena. Vid lägre närvaro beräknas arvodet proportionellt av närvaron. Den sammanlagda arvodeskostnaden är beräknad till totalt 244 398 kronor för innevarande år.

Ny suppleant valdes in

Styrelsens utseende är nästan oförändrat. De ledamöter som stod i tur att avgå var Bimbi Dahne Widerberg, Ingvar Eriksson och Mattias Fransson. Bimbi och Ingvar omvaldes på två år medan Mattias avböjde omval. I stället valdes Thomas Ahlstrand som stod i tur att avgå som suppleant på två år som ordinarie ledamot.

Den andra suppleanten som stod i tur att avgå var Ann Turi Skjevik. Hon är fortfarande med eftersom hon valdes om på två år. Mia Lockman-Lundgren träder in som ny suppleant i styrelsen, under två år.

Revisorn Gunnar Eriksson och revisorssuppleanten Björn Trädgårdh

omvaldes båda på ett år. KPMG AB med auktoriserade revisorn Göran Johansson som huvudansvarig valdes också på ett år. Till sist skulle en valberedning väljas, men det ligger inte i den befintliga valberedningens ansvar att föreslå namn. Ett förslag från en medlem att välja sittande valberedning vann gehör och vi har åter igen herrarna Anders Lundmark, Anders Lundqvist och Pelle Berglund som valberedare.

Tre motioner

Till sist hade stämman att besluta om de tre motionerna som inlämnats. Det tog inte särskilt lång tid. Förslaget i den första motionen var redan verkställt så det var inte mycket att orda om. Som brukligt räknar vi upp motionerna och utfallet.

Motion 1 – *Motionsanläggningen*

Inlämnad av Leif Larsson och Siv Björk, Klamparegatan 3.

Motionärerna föreslår tidigareläggning av öppningstiden i motionsanläggningen för att förbättra till-

gängligheten, vilket redan åtgärdats. Numera kan man gå dit klockan 9.00 i stället för 11.00.

Motion 2 – *Byte av fallunderlag på föreningens lekplatser*

Inlämnad av Göran Lindström, Masthuggsliden 12.

Motionären föreslår att sanden byts ut mot gummiastfalt, ett allt populärare underlag på lekplatser. I sitt svar avfärdade styrelsen inte argumenten för motionärens yrkande, men de vill utreda saken under 2013 och återkomma till medlemmarna med information om sitt beslut. Emellertid yrkade de avslag till motionen, vilket stämman instämde i.

Motion 3 – *Grannsamverkan*

Inlämnad av samma Göran som i motion 2.

I brottsförebyggande syfte yrkar Göran på att grannsamverkan införs i vårt område. Styrelsen yrkar avslag med motiveringen att föreningen är för stor för att kunna upprätta väl fungerande grannsamverkan. Där emot är de positiva till att medverka till genomförande om grannarna i ett visst trapphus eller på en gård önskar bilda en grannsamverkan. Stämman röstade avslag till motionen.

Mattias fick blommor

Därmed var årets stämma till ända. Martin tackade för förtroendet att få leda stämman och överlämnade klubban till Ingemar. Ingemar i sin tur tackade Martin för väl genomfört möte och överräckte en blombukett. En annan som också fick blombukett var den avgående ledamoten Mattias Fransson när Ingemar tackade honom för det engagemang han visat under sin tid i styrelsen.

INGA SANDBERG

Femton bord fyllda med fynd

Samma dag som Vårsalongen öppnade i Lilla salen, 20 april, hölls den årliga loppisen i Stora salen, även den i regi av Kulturföreningen.

Femton bord var bokade av tjugo tillgängliga. Här fanns allt möjligt mellan himmel och jord till facila priser. Rena rama varuhuset.

Över lag var kvaliteten på loppisvarorna hög. Synd bara att det inte kom så mycket folk. Det kan vi säkert skylla på vädret som var alldeles för bra för att stanna inomhus.

De som kom dit kunde i alla fall fynda grejer för en spottstyver eller vad sägs om en symaskin i prima skick för 100 kronor, tupperwareburkar för

några få kronor, leksaker, böcker, tidningar, videofilmer och mycket annat.

Kanske är loppisen inte tillräckligt etablerad ännu. Med tanke på hur mycket folk stadens fasta loppmarknader drar borde fler hitta hit till oss, men då måste informationen nå ut till fler än enbart de boende i föreningen.

TEXT OCH FOTO: INGA SANDBERG

"Det visste ni inte", blandteknik av Anders Lundmark.

Bimbi Dahne Widerberg var en av dem som passade på att titta på utställningen under årsmötespausen.

Varierat på Vårsalongen

Årets upplaga av Vårsalongen i Lilla Salen i Masthuggets hus öppnade lördagen den 20 april. Denna gång hade 13 konstnärer och konsthantverkare, boende i Brf Masthugget, ställt ut sina alster.

Trots det begränsade utrymmet var variationen stor. Fotografier, tavlor i olja, akvarell, blandteknik, textil samt skulpturer och glaskonst kunde beskådas och beundras av besökarna. Masthuggsnytt fick en pratstund med multikonstnären Jan Bahlenberg, som har många strängar på sin lyra. Förutom att vara bildkonstnär är han också författare. I sitt yrkesverksamma liv var han lärare men han njuter numera av

att vara pensionär och konstnär. Till Vårsalongen hade han valt en serie skulpturer samt två tavlor broderade med tusentals stygn. Skulpturerna av stengods föreställer figurer i danstagen, härligt humoristiska.

Hängde på Hemköp

Några av hans tavlor har även kunnat beskådas inne i Hemköps affär vid Masthuggstorget. En dag när han var där och handlade såg han en alldeles tom vägg borta vid kassa 1. Han fick en idé att hänga konst på väggen. Lika bra att skrida till verket tyckte han och kontaktade affärsföreståndaren Anders. Han stämde av med affärsägaren som genast gav bifall.

När en av Jans vänner fick höra att han skulle hänga några av sina tavlor där utbrast han "Nu kan Ica-Stig gå och hänga sig när Jan hänger i Hemköp".

Andra utställare

De andra som hade alster att visa upp på Vårsalongen var Maria Sillitoe, Brita Bahlenberg (Jans dotter), Hanna Andersson, Pirkko Jääskeläinen, Walter Garpland, Anna Lanman, Ulla Mellbratt, Anders Lundmark, Petter Leyman, May Marschl Leyman, Sten Zackrisson och Marie-Louise Berglund.

TEXT OCH FOTO: INGA SANDBERG

Nöjd besökare var Patrik Jonsson. Anders Lundmark, till höger, var en av årets utställare. Nedan "Blomsterpinne", Anna Lanman.

Vårsalongen blir biennial 2015

Så är årets Vårsalong till ända, som vanligt en frisk satsning och varierad till sitt innehåll. Vernissagen var som vanligt välbesökt och även däremellan var det bra med besökare, cirka 200 på åtta dagar. Men något var inte så som vi önskar att det skall vara: det var för få utställare.

Det kom in så få verk att Brita Bahlenberg och Anders Lundmark, salongens två drivkrafter som också bär allt det praktiska på sina axlar, var på väg att ställa in evenemanget. Det blev helt enkelt för glest, de fick till och med "låna in" utställare. Frågan är givetvis varför det blev så här i år.

Har antalet boende i föreningen som

i stort och smått uttrycker sig i bild och form minskat? Har intresset för att visa upp sina verk i olika tekniker minskat bland dem som bor här?

Arrangörerna tror inte att något av dessa svar är det riktiga.

Nej, här famlar man i intet. Men vad att då göra? Jo, man kanske kan öka efterfrågan genom att minska tillgången. Vårsalongen har en längre tid anordnats varje år, så varför inte sära ut tillfällena till vart annat. Det kanske ökar hungern och det ger ju mer tid till att arbeta med sin konst och få fram ett urval man vill visa upp.

Något måste prövas, för att helt lägga ner våra utställningar är inte att tala om.

Därför övergår nu Vårsalongen på prov till en biennial, som det heter i utställningssammanhang, ett evenemang vart annat år. Därför alla skapande själar här i föreningen – välkomna åter till Masthuggsbiennalen 2015. Närmare detaljer följer när biennalen närmar sig.

TEXT: PETER SAHLBERG

FOTO: INGA SANDBERG

Dimmings skulptur vandaliserad

Konst och annat försvinner från bostadsområdet

Konstigast av allt, det skedde här i mitten av vårt område för nästan ett år sedan, men inte många verkar ha noterat det. Brottet bestod i att kopparkonstverket på Klingners plats delvis stals, förmodligen under förra sommaren.

Koppartjuvarna ertappades en natt för två år sedan, men lyckades ändå till slut ta med sig en större del av Baengt Dimmings skulptur. Områdesansvarig Urban Junevik sa för två år sedan att den inte går att stjäla eftersom bultarna var fastsvetsade. Men det gick. Och det är inte bara stöld, det är vandalism.

Förvaltningen kommer att renovera upp och laga så gott det går, men inga återställande åtgärder med ny kopparplåt kommer att ske. Det är nog svårt, konstnären finns inte längre och vem kan återskapa ett konstverk? Den robusta skulpturen kan svårligen bli

hjälp av någon, inte ens av en professionell konservator.

Ett Masthuggsminne

Konstverket som tidigare hängde på väggen på Masthuggsterassen lades i förvar för några år sedan därför att koppartjuvar plockade ned det bit för bit. Hur blir det med detta namnlösa konstverk på Klingners plats? Försvinner det i små och stora bitar eller tas den ner för att läggas i säkert och permanent förvar?

Om inte "båten" (den får väl kallas så i brist på namn) finns där, vad skulle i stället kunna stå där? Det är inte fel att ha någonting som känns igen, där intill plaskdammen, så man vet vilken plats man är på. Hoppas att skulpturen inte blir bara ett minne, en mindre del av den kända Masthuggshistorien. Vi vet i alla fall hur den såg ut en gång för inte så länge sedan (se

även Masthuggsnytt nummer 2/2008 och 2/2011).

Kyrkan DNA-märker

Koppar är dyrt därför att det är sällan förekommande i naturligt tillstånd och återköps gärna för bearbetning och återvinning. Koppar försvinner även från kyrktak och gravstenar. För inte

Längst upp till vänster: Baengt Dimmings skulptur som den såg ut i maj 2011 och i vandaliserat skick i dag. Längst till vänster, nedan: Ett offer för koppartjuvarna.

Närmast till vänster. Överst: En av våra balkonger, på Mattssonsliden, är utsmyckad med en stor sol. I och med fasadrenoveringen försvinner både solen och måsarna, blommorna och vågorna på balkongfronterna. Nedan till vänster: Hur ska vi nu hitta till Kiruna? En förlorad vägvisare bland de uppskattade pilarna i området.

så länge sedan drabbades till exempel Asplunds kapell på Kvibergs kyrkogård och även tågtrafiken har störts av att ledningar stulits utmed spåren.

Kopparstölderna sker över hela landet och nu har åtminstone kyrkan kommit på ett botemedel – DNA-märkning. Kyrktak och liknande stöldbegärligt målas med spårbar färg och om polisen hittar koppars belyses den med en särskild lampa som avslöjar dess ursprung. Malmö och Göteborg satsar stort på denna metod.

Solen försvinner

De speciellt för området formgivna balkongutsmyckningarna kommer att försvinna när fasadrenoveringen är genomförd. Det finns måsar, blommor och maskar (eller är det vågor?), men solen, på balkongen som syns från hissen vid Masthuggsterrassen, är bara en i hela området. Vore det inte roligt att behålla den och varför inte några måsar och maskar också?

Och Kiruna

Och så är det en annan liten men väsentlig detalj som försvunnit i bostadsområdet: var är Kiruna? Stadens namn fanns med på en av skyltarna på Klingners plats där Paris, Vinga och New York fortfarande pekar ut avståndet till destinationerna. Ett märkligt öde, att innan staden ens börjat flyttas där i norr så försvinner den här nere i söder.

TEXT OCH FOTO: SANJA PETER

Det är en synnerligen kylig vårväll när ett tiotal medlemmar lockas ut för att visa bilarna för Masthuggsnytt's fotograf. Här syns tre av dem, en Citroen Berlingo, den nyinköpta Kia Venga eco samt en Hyundai i30.

Bilkooperativ

– Om du inte vill äga en bil för att det är för dyrt, mycket besvär och inte hållbart för miljön, är bilkooperativ ett alternativ.

Det säger Jean Dominique Rugiero, Skeppargången, medlem i Masthuggets bilkooperativ och småbarnsförälder, som ibland använder bil i jobbet och ibland på fritiden.

Bilparken består av sex bilar i olika storlek, ingen äldre än fyra år. Det är en Citroen Berlingo 2011, en Kia Venga eco 2013, en Hyundai i30 2012 som är den största, en Kia Combi 2009, en Skoda Fabia 2010 och en Mitsubishi Colt 2011. Samtliga är rökfria, två är dessutom djurfria, och minst en har dragkrok. Alla bilarna står i Fjällgattans garage.

– I dag har vi med ett undantag die-

seldrivna bilar. Vi har sneplat lite på elbil, men inte sett något som fungerar för oss och vår erfarenhet av etanolbil har inte varit helt lyckad, berättar nye kassören Alf Isemo, som varit med nästan från starten.

Fler medlemmar önskas

Masthuggets bilkooperativ startade 1998–99 efter förebild från Majornas bilkooperativ, som vuxit och bytt namn till Göteborgs bilkooperativ.

– Nu är vi 44 medlemmar, inflikar nyvalde ordförande Anneli Andersson, medlem sen ett år.

– Jag lånade en bil till midsommar och hann både till Dalarna, Stockholm och Örebro, vilket nästan varit omöjligt utan bil.

– Just nu har vi ingen kö, så fler är välkomna. Omsättningen är 10–15 pro-

cent per år, det vill säga cirka fem medlemmar lämnar och lika många kommer till. En tredjedel bor i vår bostadsrättsförening, en tredjedel i närområdet Majorna-Linné och resten längre bort.

Bilkooperativet finns numera på Facebook och på eniro.se, men inte i telefonkatalogen.

Ordning och reda

För att bli medlem i kooperativet, som är en ekonomisk förening, måste man bli godkänd av styrelsen. Kunskap om bilar, ekonomi och föreningsvana avgör ditt eventella medlemskap. Man måste dessutom vara beredd att ingå i en arbetsgrupp, till exempel bilvård, fakturering, webbplats, bokning eller styrelse. Ansökan görs på hemsidan. Som ny får man en personlig intro-

Olle Andersson, nöjd medlem i Masthuggets bilkooperativ.

– ett enkelt sätt att ha tillgång till bil

duktion till samtliga bilar och lösenord för bokning via hemsidan. Information finns även på papper i bilarna.

Mil- och timkostnad

Inträdesavgiften är 4 500 kronor, som återbetalas vid utträde, och den fasta årsavgiften 175 kronor per månad. Om fler än en i hushållet vill köra på egen hand kostar det 1 500 kronor extra i insats.

Den rörliga kostnaden, köravgiften, är 19–21 kronor per mil och 11–12 kr per timme, max 144 kronor per dygn (12 timmar). Avgiften är relaterad till bilstorlek. Bensin ingår i kostnaden. Man lämnar alltid tillbaka bilen efter avslutad körning med minst halv tank. Eventuell trängselskatt betalas av den aktuella användaren och ingår ej i den rörliga avgiften.

–Vanligast är att en medlem kör omkring 500 mil och betalar runt 9 000 kronor per år.

Vardagskörningen är låg, det är mest kvällar och helger som bilarna rullar. Semestertid, storhelger och vecka 7, sportlovet, är det ofta utlånat. Man bokar på hemsidan eller per telefon och kan avboka senast ett dygn i förväg. Att övningsköra med någon i hushållet är okej, men bilarna hyrs inte ut till icke medlemmar.

Om olyckan är framme

Samtliga bilar har helförsäkring och assistansförsäkring. Det är olika bolag, kopplade till respektive bilmärke. Kooperativet är försäkringstagare. Vid vållande till skada betalar medlemmen halva självriskens och meddelar bilens samordnare samt skriver skadeanmä-

lan till försäkringsbolaget. Användaren noterar även skadan i bilens körjournal.

Alla fordonen servas på auktoriserad verkstad, vilket dokumenteras i bilens servicebok. Detta för att garantin ska gälla. Bilarna körs cirka 2 500 mil per år och säljs efter 10 000–13 000 mil.

Hemsidan, www.masthuggetsbilkooperativ.se, är omfattande. Där finns all information, ett uppslag med frågor och svar. När man läst detta, känns det enklare att vara medlem i ett bilkooperativ än att äga bil själv.

TEXT: BIRGITTA EDGREN
FOTO: ANDERS OCKLIND

EXTRA Förvaltningen informerar EXTRA

SAMTLIGA MEDLEMMAR har genom informationsblad i brevinkastet erhållit en grundläggande information om fasadrenoveringen. Här nedan ges denna information en gång till. Före etablering delar vi ut en mer detaljerad och riktad information.

Fasadrenoveringen omfattar målning och renovering av fasader och murar, renovering av balkonger med byte av räcken och fronter, byte och renovering av entrépartier samt tillgänglighetsförbättrande åtgärder vid entrétrappor.

Under 2013 kommer Klostergången 1–5, 7–13, Vaktmästaregången 1–5 och 2–6 att renoveras. Vaktmästaregången 8–12, 16 samt 7–13 renoveras under 2014. Arbeten pågår på Klostergången 1–5 och 7–13.

Enligt vår nuvarande tidplan planeras fasadrenovering på Klamparegatan 3–17, Rangströmsliden 1–7, Masthuggsliden 10–22 under 2014. Projekteringen pågår för dessa hus.

På tur står sedan Skepparegången 10–30, Fyrmästaregången 2–20 under 2015 samt Matts-sonsliden 2–28 och Skepparegången 2–8 under 2016. Det kan komma att ske ändringar i tidplanen.

Före etablering måste vi beskära och ta bort visst växtmaterial. Detta arbete utförs av trädgårdsmästare Gert Lindberg. Samtliga klät-terväxter tas ned och kommer inte att släppas upp på nytt.

Flera arbetsmoment är väderberoende vilket kommer att medföra löpande revideringar av tidplanen. Målningsarbetena och vissa betongarbeten är exempel på väderkänsliga arbetsmoment. För att säkerställa en hög utförandekvalité kommer känsliga moment att utföras under vissa angivna tidsperioder. Mot bakgrund härav och för att kunna hålla den totala tidplanen för projektet måste vi utföra vissa arbeten under semesterperioder.

Arbetena medför en hel del störningar av olika slag. Täckta ställningar kommer att monteras runt hela huset. Vi försöker larma ställningarna för ökad säkerhet. Betongrivning på balkonger kommer till stora delar att utföras med hydraulisk klippning för att minska den ljudmässiga störningen. Mer ljudstörande bilningsarbeten utförs dock. Fasaderna kommer att rengöras och nya infästningspunkter kommer att tillföras. Målningen medför viss luktstörning. Vid målning av fönster måste vi få tillräde till lägenheterna och nycklar kommer då att behöva lämnas in. Fönster och vädringsluckor skall vara stängda under pågående arbeten. Detta för att förhindra att vatten eller damm tränger in i lägenheterna. Arbetsbodas har placerats vid

Masthuggsliden 9 och arbetscontainrar placeras vid dammen på Klingners plats.

Balkonger

Balkongerna kan inte användas under den tid då arbeten pågår. Balkongdörrarna kommer av säkerhetsskäl att spärras från utsidan. Vi kommer inte att kunna leva upp till vår tidigare målsättning att samtliga balkonger skall vara tillgängliga under juli. Denna målsättning var kopplad till separat upphandling och genomförande av balkongrenovering före övrig renovering.

På balkonger gäller att balkongräcken, fronter, balkonginglasningar, spaljeér, eventuell klinker eller kvarlämnad trall o.dyl. rivs och bortforslas. Det är av största vikt att boende monterar ned och tar bort samtliga tillhörigheter som man vill ta vara på. Balkongerna skall vara rena från tillhörigheter före rivningen. Detta omfattar även parabol- och väggmonterade tillhörigheter. Föreningen lämnar ingen ersättning för rivning av klinker, trall eller tillhörigheter.

Panel på balkonger målas och byte sker vid behov. Framkant av balkongplattan klipps/bilas av c:a 30 cm. Armeringskomplettering och nygjutning sker.

Övrig skadad betong bilas bort. Förekomsten av skadad betong varierar och är i vissa fall omfattande. Balkongplattornas ovansidor (golvs) och kanter behandlas med skyddande och vattentät epoxifärg. Undersidan målas med betongskyddsfärg.

Föreningsstämman har beslutat att samtliga balkonginglasningar i området skall ha enhetliga utseenden och att befintliga inglasningar inte skall återmonteras efter renovering av balkonger. Föreningen ombesörjer och bekostar nedmontering och bortforsling.

Föreningsstämman har även beslutat om den ersättningsmodell som skall gälla. Föreningen utger följande ersättning för befintliga inglasningar till de medlemmar som väljer att montera ny inglasning.

- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 0-3 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 25 % av kostnaden för ny inglasning.
- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 4-6 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 15 % av kostnaden för ny inglasning.
- För befintliga inglasningar som vid tidpunkten för byte är 7 år gamla eller äldre ersätter föreningen medlemmen med 10 % av kostnaden för ny inglasning.

Balkonginglasningen är medlemmens egendom. Föreningen måste därför kunna erbjuda medlemmar att omhändertaga inglasningen som alternativ till att den rivs och bortforslas. Möjlighet till egen nedmontering och transport till annan plats erbjuds.

Föreningsstämman har beslutat om att ge styrelsen mandat att välja balkongsystem. Efter utvärdering har styrelsen i samråd med förvaltningen valt system för räcke och front samt inglasning från Alnova Balkongsystem.

De befintliga räckena med aluminiumfronter kommer att ersättas med Free Line balkongräcken och fronter från Alnova Balkongsystem med pulverlackerade aluminiumräcken och fronter i 8 mm laminerat glas. Den nya konstruktionen blir mycket tätare vilket förhindrar rökgasspridning. Den täta konstruktionen bidrar även till att förbättra ljudreduktionen.

Vi har gjort en jämförelse av ljudreduktionstalen mellan den gamla balkongfronten i aluminiumplåt och den nya i laminerat glas. Jämförelsen bygger på ljudreduktion vid tät konstruktion. Aluminiumplåten har då ett ljudreduktionstal på 12 dB (R'w) och motsvarande tal för det härdade glaset ligger på 33 dB (R'w). Den gamla konstruktionen är inte tät i underkant som den nya vilket gör att den verkliga skillnaden är större än vad de angivna reduktionstalen visar. Den nya konstruktionen ger en klart bättre ljudreduktion.

Vi har även avtalat om pris med Alnova Balkongsystem för Nova Line inglasningssystem vilket passar till Free Line balkongräcken.

Nova Line ramfria balkonginglasningssystem med 6 mm härdat glas har ett ljudreduktionstal på 17 dB (R'45,w). Med ram på ny inglasning hamnar ljudreduktionstalet på 21 dB (R'45,w). Nova Lines ramfria system kan kompletteras med vintertätlist och hamnar då på 21 dB (R'45,w).

Vi har studerat praktisk ljudnivåskillnad på den gamla aluminiumkonstruktionen med olika typer av balkonginglasningar. Ljudnivåskillnaden blir en väl märkbar förbättring med inglasning än utan. Vilket inglasningssystem som väljs saknar betydelse. Ljudnivåskillnaden blir lika oavsett om 4 eller 6 mm härdat glas väljs. Även val av inglasning med eller utan ram saknar betydelse. Detta beror på den gamla räcke- och frontkonstruktionens dåliga ljudreduktionstal.

Vid en liknande jämförelse med den nya räcke- och frontkonstruktionen Free Line ger samtliga inglasningssystem en förbättring som uppfattas som en halvering av ljudnivån. Med

Viktig information om fasadrenoveringen

den goda ljudreduktion som den nya räcket- och frontkonstruktionen ger, utgör balkonginglasningen den systemdel som har sämst ljudreduktionstal. Detta gör att vi kan se en viss skillnad mellan system med och utan ram eller vintertätlist vilket framgår ovan.

Högfrekvent ljud tar sig genom smala springor medan lågfrekvent ljud går genom konstruktion. Genom att lägga matta på balkongen kan man erhålla märkbar förbättring avseende högfrekvent ljud.

Ljudabsorbenter i tak är tjockare än en matta på golv vilket ger bättre ljudreduktion i ett större frekvensområde. Förvaltningen kommer därför utvärdera effekterna av ljudabsorbenter i tak för lägenheter med ljudutsatt läge.

En inglasad balkong har ett övertryck som förhindrar problem med drag och läckage genom de springor som finns vid ramfri inglasning. Vid önskemål om förbättrad täthet kan balkonginglasningen kompletteras med vintertätlist.

Styrelsen och förvaltningen anser att föreningens medlemmar med valda räckten, fronter och inglasningar från Alnova Balkongssystem får ett bra helhetssystem.

Ljudreduktionen med de valda balkongsystemen medför en betydande förbättring vilket framgår ovan. Vi har försökt välja ett system med goda tekniska egenskaper som funktion, ljud, täthet och brand. Vi har valt ett system där vi även tagit hänsyn till föreningens och medlemmarnas ekonomi.

Medlemmarna har beslutat om fasadutformning enligt det förslag som Arkitekturkompaniet tagit fram. Det har därför varit självklart att styra mot en estetisk utformning avseende balkongsystem som överensstämmer med det förslag som medlemmarna beslutat om.

Föreningen har tecknat avtal med Alnova Balkongssystem om fasta priser för balkonginglasningar under 5 år. Avtalet innehåller även beskrivning av utförandet som säkerställer funktion och brandkrav. Prisintervall har angivits i den grundläggande informationen som delats ut. Detaljerade priser för respektive balkongtyp framgår av informationen som delas ut vid etablering.

PSAB erbjuder medlemmarna möjlighet att beställa läggning av matta eller klinker på balkong. Prisintervall har angivits i den grundläggande informationen som delats ut. Detaljerade priser för respektive balkongtyp framgår av informationen som delas ut vid etablering.

Klinker på epoxifärg kräver att utförandet sker enligt viss metod. Detta för säkerställande av vidhäftning och bevarande av underliggande

tätskikt. Mot bakgrund härav krävs alltid tillstånd från föreningen före läggning av klinker.

Markiser

Föreningsstämman har beslutat att samtliga markisväv i området skall ha enhetligt utseende som harmoniserar med den nya färgsättningen på fasaderna. Styrelsen har fått mandat att fatta beslut om den färgsättning och det system som skall väljas.

Befintliga markiser skall föras med ny markisväv eller ersättas med nya markiser. Föreningen ombesörjer och bekostar nedmontering och bortforsling för medlemmar som inte vill ha kvar sin markis.

Föreningsstämman har även beslutat om den ersättningsmodell som skall gälla för befintliga markiser. Föreningen utger följande ersättning till de medlemmar som väljer att byta markisväv eller markis.

- För befintliga markiser som vid tidpunkten för byte är 0–3 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 25 % av kostnaden för byte av markisväv eller för byte till ny likvärdig markis.
- För befintliga markiser som vid tidpunkten för byte är 4–6 år gamla ersätter föreningen medlemmen med 15 % av kostnaden för byte av markisväv eller för byte till ny likvärdig markis.
- För befintliga markiser som vid tidpunkten för byte är 7 år gamla eller äldre ersätter föreningen medlemmen med 10 % av kostnaden för byte av markisväv eller för byte till ny likvärdig markis.

Föreningen har tillsammans med arkitekt Dennis Lindgren, Arkitekturkompaniet, tagit fram tre valbara alternativ till markisväv från Sandatex med benämningen 407/727, 407/926 och 986/151. Vävprover finns på förvaltningskontoret.

På föreningens hemsida under "Läs mer om fasad- och balkongprojektet" finns en länk till PDF med de aktuella vävproverna.

Vi har avtalat med Riviera om priser för byte av markisväv och beställning av ny markis. Prisintervall har angivits i den grundläggande informationen som delats ut. Priser för respektive markistyp framgår av informationen som delas ut vid etablering.

Vid intresse att byta markisväv kommer Riviera att besiktiga markisen och göra en bedömning om byte kan rekommenderas. Hinder kan finnas för gamla eller trasiga markiser.

Öppet hus

I samband med etablering bjuder vi in boende i respektive hus till "Öppet hus". Representanter från förvaltningen, PSAB, Alnova Balkongsystem och Riviera medverkar. Boende får då möjlighet att ställa frågor. Vi visar PSABs tillval med matta och klinker på balkong, inglasningssystemet från Alnova och markisalternativ från Riviera. Boende på Klostergången 1–5 och 7–3 hade Öppet hus den 23 maj. Nu står boende på Vaktmästaregången 1–5 och 2–6 på tur.

Utställning

På förvaltningskontoret finns en utställning där ni kan ta del av den nya fasadutformningen från Arkitekturkompaniet som medlemmarna röstat fram. Vi har en modell från Alnova Balkongsystem som visar inglasningssystemet. Prover finns på de tre valbara alternativen till markisväv samt PSABs tillval avseende matta och klinker. Fasadutformningen finns även att ta del av på hemsidan under "Läs mer om fasad- och balkongprojektet".

Säkerhet

PSAB ser till att ställningar markeras med skyltar som anger att arbetsområdet inte får beträdas av obehöriga. Stegar skall skärmas av när arbeten inte pågår.

Vi får be samtliga föräldrar att infomera sina barn och ungdomar om att arbetsområdet inte får beträdas. Följs inte denna anmaning föreligger stor olycksrisk. Riskmomenten är många med nedfallande föremål och fallolyckor från ställningar.

Samtliga boende anmodas att bevaka och påtala överträdelser. Kontakta gärna förvaltningen eller NOKAS Bevakning, telefon 031-801180.

Övrigt

Föreningen har ansökt om och erhållit generell bygglov för balkonginglasningar. För markiser krävs inget bygglov.

Hyresgäster kan inte göra tillval i form av balkonginglasning, klinker eller markis. Föreningen har inte träffat överenskommelse med Hyresgästföreningen om hyrestillägg för sådant tillval. Vid intresse av tillval skall kontakt tas med förvaltningen.

Styrelsen har beslutat om återhållsamhet avseende arbeten och förändringar på gårdar före fasadrenovering. Detta beroende på att risken är stor för skador på markytor, utrustning och byggnader vid renovering.

Kjell Johansson

FÖRVALTNINGSCHEF

Förvaltningen informerar

Förvaltningschef
Kjell Johanssons
syn på saken

Foto: Anders Ocklind

Masthuggsterrassen

Föreningen har upprättat förfrågningsunderlag för rivning av befintliga paviljonger och nyproduktion av bostäder. Efter utvärdering av inkomna anbud har styrelsen efter förslag från förvaltningen tagit beslut om att genomföra en ny upphandling. Detta gör att projektet genomförs först 2014.

Passersystem och biltvätt

Vi kommer under juni månad att dela ut kodbärare i form av taggar/brickor till samtliga medlemmar och bostadshyresgäster. Varje lägenhet erhåller tre kodbärare. Inledningsvis kommer dessa att fungera till återvinningsrum, miljörum och grovsoprum. För er som hyr garageplats kommer de även att fungera till biltvätten som öppnar senast 15 juli. Information kommer att läggas ut på hemsidan. Mer information lämnas även i samband med utdelning.

Klamparegatan 5

Föreningen har byggt om en vakant lokal på Klamparegatan 3 till sex nya lägenheter som skall upplåtas med bostadsrätt. Tre lägenheter är på 2 rum och kök med en yta på 77 kvm och tre lägenheter är på 4 rum och kök med en yta på 135 kvm. Försäljningen pågår.

Rangströmsliden 3

Vi har byggt om två studentkorridorer på Rangströmsliden 3 till sex nya lägenheter på 2 rum och kök med ytor på 60, 67 och 68 kvm. Lägenheterna kommer att upplåtas med bostadsrätt och försäljningen startar inom kort.

Brandvägar

Arbetena med breddning av brandvägar och angoringsytor för att förbättra tillgängligheten för Räddningstjänstens fordon är i princip avslutade. Dessa arbeten ingår som en del i föreningens systematiska brandskyddsarbete, SBA.

Cykelhus på Rangströmsliden

Byggnation av två cykelhus på Rangströmsliden 1-7 pågår. Arbetena skall vara klara senast den 20 juni.

Nya taggar/brickor kommer att delas ut under juni månad.
Foto Sten Zackrisson

Boendemöten

Styrelsen och förvaltningen har tillsammans med gårdsombud under april månad bjudit in till boendemöten på Matssonsliden 8-16, Skepparegatan 2-8, 10-18, 20-30, Klamparegatan 3-9, 11-17, Rangströmsliden 1-7, Fyrmästaregatan 2-10, 12-20 samt Masthuggsliden 10-22.

Styrelsen och förvaltningen ser dessa boendemöten som en viktig del i vår strävan att erhålla en god medlemsdemokrati. Vi tackar samtliga boende som medverkade för bra synpunkter och goda idéer.

Bredbands-tv från Sappa

Sappa kan nu leverera bredbands-tv i vårt bredbandsnät. Sappa finns med i bredbandsportalen QMARKET som kan nås från föreningens hemsida (www.brfmasthugget.se).

Tjänsterna från Sappa kan beställas via QMARKET eller genom Sappas kundcenter (tel. 0774-444744). På QMARKET kommer några grunderbudanden att visas.

Sappas hela utbud och samtliga valmöjligheter finns att ta del av på deras hemsida, www.sappa.se. Information kommer att delas ut senare.

Sedan tidigare erbjuder Serverado och Tele2 bredbands-tv i föreningens nät.

Sommarpersonal

Till sommaren har vi anställt två vikarie- rande fastighetsskötare och två trädgårdsarbetare. Trädgårdsarbetarna fungerar som handledare till våra sommarungdomar. Tolv ungdomar från området kommer att arbeta hos föreningen under tre veckor var. Deras uppgift blir att tillsammans med trädgårdsarbetarna sköta våra rabatter och grönytor under sommaren.

Semesterstängt

Förvaltningskontoret kommer att vara semesterstängt mellan den 15 och 26 juli. Driftsenheten har personal på plats hela sommaren. Felanmälan fungerar som vanligt via telefon 031-850310 eller föreningens hemsida www.brfmasthugget.se. Vid akut felanmälan efter kontorstid skall som vanligt kontakt tas med SOS Alarm, telefon 031-7031470.

Personalen önskar samtliga medlemmar och hyresgäster en riktigt trevlig sommar.

Kjell Johansson
FÖRVALTNINGSCHEF

Omöjligt för rörelsehindrade

Varför stannar hissarna mellan våningsplanen?

Jag vet att jag inte är ensam om att förvånas över hur hissarna är konstruerade i fem av föreningens fastigheter, bland annat i den där jag själv bor på Klostergången.

Och rent förbannad är jag, för dessa hissor kan inte ta dig dit du vill komma, de lämnar ovillkorligen av dig ett halvt plan under eller ovanför den lägenhet du skall till.

Hissen stannar inte på samma plan som lägenheterna ligger på, utan i dessa hus är hissplan och lägenhetsplan två olika saker. Okej, jag själv och Ewa, och våra nuvarande grannar klarar oss bra. Ännu. Men tänk om någon av oss vore helt beroende av käpp eller kryckor? Eller ännu värre, av rullator eller rullstol. Då hade det varit helt uteslutet att kunna bo här.

Omöjligt att visa tavlan

Min vän G är totalt fastfrusen i sin kropp, ja, upp och ner i en stol kommer han. Med hjälp. Men han kan ju själv inte alls hjälpa till. Jag och hans assistent har kollat om vi skulle kunna ta honom i hans rullstol nerför eller uppför ett tiotal trappsteg i den lutning det handlar om här. Inte en suck, trots att han är normalviktig. Alltså får jag inte visa G hur fint den tavla han målat hänger här i lägenheten. Jag får försöka göra det med hjälp av foton, en dålig omväg som borde ha varit överflödig.

Varför blev det så här?

Hur har det kunnat bli så här med hissarna i just dessa fem byggnader? I resten av vårt område är ju hissarna helt riktiga, det vill säga användbara. Varför blev hissarna här utformade så, att de redan i planeringsstadiet uteslöt ett inte så litet antal människor från möjligheten att bo här. Hur resonerade byggherren, det var ju ändå så sent som i slutet av 1960-talet?

Svaren på dessa frågor borde ha funnits i följande historia. När det gigantiska byggprojektet Nya Masthugget närmade sig de fem sista och högst

upp belägna huskropparna, var åtskilliga lägenheter i de redan färdiga husen osålda.

Ansvariga för projektet Riksbyggen Bostadsrätt Hus 30 (som vårt område då kallades) insåg att man hade byggt för många allt för stora lägenheter med för hög insats och avgift, vilka i rådande konjunktur visade sig svåra att avyttra.

Man sänkte insatserna och erbjöd förmånliga lånevillkor för dem. Men det hjälpte inte. Därför omprojekterades planerna för dessa fem sista byggnader så att lägenheterna där blev på tre och två rum med något varierande utformning. Den ursprungliga planen skulle ha givit 870 lägenheter i hela området. Efter omprojekteringen blev det 1 035, och i dag är det 1 059.

Inga besked hos byggherren

För att få svar på mina frågor har jag varit i kontakt med byggherren, Riksbyggen. Inga besked. Något slags arkiv där sådana uppgifter skulle kunna finnas, existerar tydligen inte. Jag fick namnet på en man som ”var med då”, men inga sökvägar har lett fram till honom. På stadsbyggnadskontoret har jag gått igenom bygglov och ritningar för området, men deras dokumentation visar sig enbart gälla sådana projekt som blivit verklighet, alltså inte några tidigare, ändrade eller övergivna planer.

På stads- och regionarkivet lyckas till slut några mycket hjälpsamma medarbetare gräva fram en pärm fylld av mötesprotokoll från Riksbyggens

Distriktsdirektion från 1968 till 1971. Det är ju de åren det gäller, så nu sjutton hakar. Men nej, bara i två protokoll omnämns detta jättestorprojekt och då som notiser om att husen de och de är klara och lägenheterna ute på försäljning och några sålda, medan resterande hus fortfarande är under byggnation. Inte en stavelse om någon omprojektering.

Snälla alla här i Brf Masthugget, finns det någon av er som har en susning om varför det blev så här med våra hissor. Hör i så fall av er till Masthuggsnytt. Att själv bo gott bakom denna diskriminerande mur skulle trots allt kännas mindre obekvämt om jag fick reda varför den restes. Och hur snacket gick.

TEXT OCH FOTO: PETER SAHLBERG

Rönn ersatte svampsjuk pil

Enkät på gården fällde avgörandet

På Skepparegången 20–30 växte ett pilträd som med tiden blev stort och stålligt. Men som det ibland händer med träd av släktet Salix, drabbades det av en svampsjukdom.

Detta uppmärksammade trädgårdsmästare Gert Lindberg för några år sedan och föreslog att trädet skulle tas bort. Det fanns ingen bot att hämta i den uppkomna situationen. Vid fuktig väderlek kunde svampsjukdomen

blomma ut och trädet tappade merparten av löven. Om väderleken var gynnsam kunde pilen till synes prunka. Men friskt kunde det aldrig bli. Att beskära ett svampsjukt träd hjälper inte.

Det är ofta ett känsligt ämne när ett träd måste tas bort och i det här fallet fanns röster både för och emot. Därför lät Gert gårdens invånare fälla utslag genom en enkätomröstning hösten 2012. Utfallet blev att pilen skulle bort.

Fällningen verkställdes nyligen och tämligen omgående planterades en ullungrönn av sorten Sorbus dodong. Det är samma sort som rönnarna på Masthuggstorget. Nu kommer boende på gården och för all del också förbipasserande kunna njuta av den fantastiska höstfärgen på rönnen.

TEXT: INGA SANDBERG
FOTO: ANDRES OCKLIND

Masthuggets Hus

Klingers plats, tel 85 03 00

- Gympa med Korpen, mån kl 18–19

Nya Masthuggets Kulturförening,
ordförande Dan Ottermalm
031-24 00 49, mobil 0708-12 21 18,
dan.ottermalm@dano.se.

Masthuggsteatern

Masthuggsterrassen 3, tel 12 12 31
www.masthuggsteatern.se

- *Alexander och påfågeln*. Premiär fre 13 sep. Nyskrivet för barn från 6 år och vuxna, spelas hela hösten. Söndagsmatiné. Vera bor i trygg medelklass, Alexander i Rios slum. De förenas av en längtan till något annat. En vindlande, fantastisk berättelse med påfågeln, lärinnan, sambasångerskan, Alexanders bror, Katten med kappan. Alla med en dröm om ett bättre liv. Och så finns staketet där.

Teater Skogen

Masthuggsterrassen 3 tel 40 98 62
www.skogen.pm info@skogen.pm

Skogen är en konstnärsdriven plattform för produktion av scenkonst. Föreställningar, workshops, seminarier, gästspel, filmvisningar och samtal skapar en iscensatt situation med många ingångar.

- *The Humping Pact* 2–16 sep. Performance, workshop, videovisning. Ny föreställning. Premiär lör 28 sep. Spelas t.o.m.19 oktober.

Kulturhuset Oceanen

vid Stigbergstorget, tel 12 16 81
www.oceanen.com info@oceanen.com

Upplev något annorlunda, lär känna dans och musik från olika delar av världen.

Café. Festlokalsuthyrning, kurser, workshops, nyuppdaterade konserter, seminarier och event.

Kontinuerligt öppna drop-in-kurser i bl a salsa, tango, flamenco, tempeldans, Bollywood.

Varje fredag är det picknickkonserter med olika musik. Ta med egen favoritmat, dryck och vänner.

Masthuggs församling

församlingshemmet Repslagargården Repslagargatan 5, tel 731 92 30 www.svenskakyrkan.se/masthugg e-post: masthugg.forsamling@svenskakyrkan.se

- *Bland Kors & Pipor*, tis, 18, 25 juni kl 12. Guidning bland kors, krucifix, skulpturer, symboler och kyrkorgeln. Gratis. Kaffe och kanelbulle i kyrkan.
- *Mina Flickor*, 12 maj–30 aug. Konstvisning av träfigurer.
- *Pilgrimscentrum* tis kl14-18.30 samtal med pilgrimsvärd. Information och inspiration om pilgrimsvandringar nära eller långt borta. City Pilgrim tor 11 juli, 15 aug, 12 sep kl 18. Vandring fr Domkyrkan till Masthuggskyrkan ca kl 20. Mässa i Domkyrkan kl 18-18.30
- *Barngrupper och körer* börjar första veckan i september. Se hemsida.

Oscar Fredriks Församling

församlingshemmet, tel 731 92 54
info: tel 731 02 54 e-post oscarfredrik.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/oscarfredrik

- sön 15 sep kl 15 *Körkonsert*
- sön 15 sep *Kyrkoval*
- tor 19 sep kl 19 Orkesterkonsert *Mozart & Beethoven*
- fre 20 sep kl 12 Orgelmusik: *Pipor till kaffet*.
- Gudstjänster: sön- & helgdagar kl 17.

Församlingshemmet

Start i september för Öppna lekskolan (0–3 år) Tvillingfamiljer. Mamma-mamma-barngrupp, Familjeleki, barnkör, konfirmander, ungdomar, samtalsgrupper, Lectio Divina, körer, orkestrar, Tisdagsträff med lunch fr 10 sep. Torsdagsmässa fr 12 sep kl 9.

Frivilligcentralen Oscar

tel 12 35 35 , Linnégatan 21 B. Viktoriahuset, frivilligcentralenoscar.se
Många grupper och aktiviteter för vuxna. Verksamhet hela sommaren.

Trädgårdstips för sommaren

Har ni koll på vattningslistan? Om inte är det hög tid att upprätta den. Det bästa och mest hållbara sättet är att rotvattna. Det är rätt så praktiskt också. Medan rotvattnaren arbetar kan man rensa ogräs och luckra upp jorden. Det mår rabatten bra av. Om någon enstaka gård inte lyckas få någon som vattnar, meddela i så fall vår trädgårdsmästare Gert Lindberg så har han möjlighet att rädda växterna. Försök också hålla efter trädgårdssnäckor och sniglar.

Senvintern och våren har varit ödesdiger för städsegröna växter. En del ser helt vissna ut, men därmed är det inte säkert att de är döda. Det går

att ta reda på om det fortfarande är liv i växten genom att repa lite lätt på barken. Är det grönt under finns det liv.

Rosor och bladväxtperenner har också tagit stryk av den kalla, torra och blåsiga våren. Det är ingen större idé att försöka rädda dem. Skaffa nya perenner i stället, men tänk på att inte plantera rosor på samma ställe där rosor har stått. Om ni absolut vill ha rosorna på samma ställe bör ni byta ut jorden.

Ännu är vi inte kvitta blomstertjuven. Håll koll och rapportera till Gert om ni märker att växter/blommor har försvunnit.

INGA SANDBERG

Foto: Anders Ocklind

